

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ได้ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์สมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และเขตจังหวัดลำพูน ที่ได้รับสินเชื่อตามโครงการไปแล้วจำนวนกว่า 2,200 ราย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ด้วยการ ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 600 ชุด ประกอบด้วยสมาชิกที่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จจำนวน 200 ราย และสมาชิกที่ไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จจำนวน 400 ราย

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่รวบรวมเพื่อการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)

ใช้วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยออกแบบสอบถาม (questionnaire) โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) สอบถามข้าราชการครูที่เป็นสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสิน และได้รับเงินกู้ตามโครงการไปแล้วในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูนจำนวน 600 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย สถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสิน และเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู

3.3 เครื่องมือสถิติที่ใช้ในการทดสอบ

เป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการแจกแบบสอบถามมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ซึ่งได้แก่ โปรแกรม Limdep Version 7 และ Eviews Version 3 มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ดังนี้

1) การบรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) คือ การบรรยายลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางโดยใช้ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกในการไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จตามเจตนารมณ์ของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู โดยใช้แบบจำลองโลจิท (logit model) โดยเทคนิค วิธีการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimate :MLE) และเทคนิควิเคราะห์โดยวิธี marginal effects

3.4 แบบจำลองและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน โดยวิเคราะห์ความสามารถไม่สำเร็จของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูในที่นี้จะใช้แบบจำลอง logit model โดยนำปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่ model เนื่องจากตัวแปรที่ทำการศึกษาเป็นตัวแปรประเภทความน่าจะเป็น ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 และเป็นวิธีที่นิยมสำหรับการวิเคราะห์ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับใดๆ หรือในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดให้สิ่งใดๆ ประสบความสำเร็จ (Capps and Kramer, 1985) ดังนั้นแบบจำลอง logit model ที่ใช้เพื่อทำการวิเคราะห์หามีจึงรูปแบบของสมการ ดังนี้คือ

$$y_i = x_i\beta + u_i$$

ซึ่งในทางปฏิบัติ y_i ไม่สามารถสังเกตได้ (Unobservable) สิ่งที่เราสังเกตมาได้อีกก็คือ ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยที่กำหนดให้

Y คือ ตัวแปรตาม (dependent variable)

ถ้า $Y = 1$ แสดงว่า สมาชิกมีการแก้ไขหนี้สินไม่เบ็ดเสร็จ

ถ้า $Y = 0$ แสดงว่า สมาชิกมีการแก้ไขหนี้สินเบ็ดเสร็จ

ซึ่งตัวแปรอิสระ (independent variables) ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขหนี้สินไม่เบ็ดเสร็จของสมาชิกที่ได้รับเงินกู้ตามโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ได้แก่

1. SEX คือ เพศ
 - ถ้า $SEX = 1$ แสดงว่า เพศชาย
 - ถ้า $SEX = 0$ แสดงว่า เพศหญิง
2. AG คือ อายุ
 - 1) ให้ AG_1 คือ อายุของสมาชิกอยู่ระหว่าง 20-30 ปี
 - ถ้า $AG_1 = 1$ แสดงว่า อายุของสมาชิกอยู่ระหว่าง 20-30 ปี
 - ถ้า $AG_1 = 0$ แสดงว่า อายุของสมาชิกอยู่ในช่วงอื่น ๆ
 - 2) ให้ AG_2 คือ อายุของสมาชิกอยู่ระหว่าง 31-40 ปี
 - ถ้า $AG_2 = 1$ แสดงว่า อายุของสมาชิกอยู่ระหว่าง 31-40 ปี
 - ถ้า $AG_2 = 0$ แสดงว่า อายุของสมาชิกอยู่ในช่วงอื่น ๆ
 - 3) ให้ AG_3 คือ อายุของสมาชิกอยู่ระหว่าง 41-50 ปี
 - ถ้า $AG_3 = 1$ แสดงว่า อายุของสมาชิกอยู่ระหว่าง 41-50 ปี
 - ถ้า $AG_3 = 0$ แสดงว่า อายุของสมาชิกอยู่ในช่วงอื่น ๆ
3. STA คือ สถานภาพสมรส
 - 1) ให้ STA_1 คือ สถานภาพโสด
 - ถ้า $STA_1 = 1$ แสดงว่า โสด
 - ถ้า $STA_1 = 0$ แสดงว่า สถานภาพอื่น ๆ
 - 2) ให้ STA_2 คือ สถานภาพสมรส
 - ถ้า $STA_2 = 1$ แสดงว่า สมรส
 - ถ้า $STA_2 = 0$ แสดงว่า สถานภาพอื่น ๆ
4. ED คือ การศึกษา
 - 1) ให้ ED_1 คือ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ถ้า $ED_1 = 1$ แสดงว่า ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ถ้า $ED_1 = 0$ แสดงว่า การศึกษาอยู่ในระดับอื่นๆ
 - 2) ให้ ED_2 คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี
 - ถ้า $ED_2 = 1$ แสดงว่า ปริญญาตรี
 - ถ้า $ED_2 = 0$ แสดงว่า การศึกษาอยู่ในระดับอื่นๆ
5. LEVEL คือ ระดับชั้นการรับราชการ (ซี)

6. SALARY คือ อัตราเงินเดือนมีหน่วยเป็นบาท
7. NUM คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีหน่วยเป็นคน
8. SEND คือ การมีภาระค่าใช้จ่ายส่งบุตรเรียนให้หนังสือ
ถ้า $SEND = 1$ แสดงว่า มีภาระค่าใช้จ่ายส่งบุตรเรียน
ถ้า $SEND = 0$ แสดงว่า ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายส่งบุตรเรียน
9. NUMSEND คือ จำนวนบุตรที่มีภาระค่าใช้จ่ายส่งให้เรียนหนังสือ
10. RES คือ การมีภาระเลี้ยงดูบิดามารดา ญาติพี่น้อง
ถ้า $RES = 1$ แสดงว่า มีภาระเลี้ยงดูบิดามารดา ญาติพี่น้อง
ถ้า $RES = 0$ แสดงว่า ไม่มีภาระเลี้ยงดูบิดามารดา ญาติพี่น้อง
11. NUMRES คือ จำนวนของบิดามารดา ญาติพี่น้องที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู
12. MOBILE คือ การมีรถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง
ถ้า $MOBILE = 1$ แสดงว่า มีรถยนต์ส่วนตัวใช้
ถ้า $MOBILE = 0$ แสดงว่า ไม่มีรถยนต์ส่วนตัวใช้
13. AIR คือ การมีสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทเครื่องปรับอากาศใช้ในบ้าน
ถ้า $AIR = 1$ แสดงว่า มีเครื่องปรับอากาศ
ถ้า $AIR = 0$ แสดงว่า ไม่มีเครื่องปรับอากาศ
14. MA คือ อาชีพของคู่สมรส
- 1) ให้ MA_1 คือ คู่สมรสมีอาชีพเกษตรกรกรรม
ถ้า $MA_1 = 1$ แสดงว่า อาชีพเกษตรกรกรรม
ถ้า $MA_1 = 0$ แสดงว่า อาชีพอื่น ๆ
 - 2) ให้ MA_2 คือ คู่สมรสมีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
ถ้า $MA_2 = 1$ แสดงว่า อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
ถ้า $MA_2 = 0$ แสดงว่า อาชีพอื่น ๆ
 - 3) ให้ MA_3 คือ คู่สมรสมีอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจ
ถ้า $MA_3 = 1$ แสดงว่า อาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจ
ถ้า $MA_3 = 0$ แสดงว่า อาชีพอื่น ๆ

- 4) ให้ MA_4 คือ คู่สมรสมีอาชีพรับจ้าง
 ถ้า $MA_4 = 1$ แสดงว่า อาชีพรับจ้าง
 ถ้า $MA_4 = 0$ แสดงว่า อาชีพอื่น ๆ
15. SAVE คือ การออมเงินเพื่ออนาคตเฉลี่ยต่อเดือน
 ถ้า $SAVE = 1$ แสดงว่า ไม่มีการออมเงิน
 ถ้า $SAVE = 0$ แสดงว่า มีการออมเงิน
16. NUMSAVE คือ จำนวนเงินออมเพื่ออนาคตเฉลี่ยต่อเดือนมีหน่วยเป็นบาท
17. IO คือ จำนวนภาระหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบมีหน่วยเป็นบาท
18. TEAC คือ จำนวนเงินกู้ที่ได้รับตามโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู
19. MEM คือ การเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
 ถ้า $MEM = 1$ แสดงว่า เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
 ถ้า $MEM = 0$ แสดงว่า ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
20. COOP คือ การมีภาระเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
 ถ้า $COOP = 1$ แสดงว่า มีภาระเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
 ถ้า $COOP = 0$ แสดงว่า ไม่มีภาระเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
21. NUMCOOP คือ จำนวนเงินกู้ที่มีกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีหน่วยเป็นบาท
22. OT คือ การมีภาระผ่อนหนี้สินอื่นๆ นอกจากหนี้เงินกู้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู
 ถ้า $OT = 1$ แสดงว่า มีการผ่อนหนี้สินอื่นๆ
 ถ้า $OT = 0$ แสดงว่า ไม่มีภาระผ่อนหนี้สินอื่นๆ
23. NUMOT คือ จำนวนภาระหนี้สินอื่นๆ นอกจากหนี้เงินกู้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูมีหน่วยเป็นบาท
24. KNOW คือ การทราบ และเข้าใจกฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ของโครงการ
 ถ้า $KNOW = 1$ แสดงว่า ไม่ทราบ
 ถ้า $KNOW = 0$ แสดงว่า ทราบ
25. MEET คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมของเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู
 ถ้า $MEET = 1$ แสดงว่า มีส่วนร่วม
 ถ้า $MEET = 0$ แสดงว่า ไม่มีส่วนร่วม

26. AC คือ ความสนใจในการออมเงินเข้ากองทุนเป็นประจำทุกเดือน
ถ้า $AC = 1$ แสดงว่า ไม่สนใจ
ถ้า $AC = 0$ แสดงว่า สนใจ
27. NUMAC คือ จำนวนเงินออมเข้ากองทุนเป็นประจำทุกเดือนมีหน่วยเป็นบาท
28. OTOC คือ การมีอาชีพอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างรายได้
ถ้า $OTOC = 1$ แสดงว่า ไม่มี
ถ้า $OTOC = 0$ แสดงว่า มี
29. NUMOTOC คือ จำนวนรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ มีหน่วยเป็นบาท
30. TAX คือ การมีค่าใช้จ่ายทางสังคมที่เรียกว่า ภาษีสังคม เช่น บัตรเชิญงานต่างๆ
ถ้า $TAX = 1$ แสดงว่า ตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไปต่อเดือน
ถ้า $TAX = 0$ แสดงว่า ต่ำกว่า 500 บาท ต่อเดือน
31. WANT คือ ความต้องการกู้เงินเพิ่มหลังจากได้รับเงินกู้ตามโครงการแล้ว
ถ้า $WANT = 1$ แสดงว่า ต้องการ
ถ้า $WANT = 0$ แสดงว่า ไม่ต้องการ
32. NUMWANT คือ จำนวนเงินที่ต้องการกู้เพิ่มมีหน่วยเป็นบาท
33. NETSA คือ จำนวนเงินเดือนคงเหลือสุทธิพอใช้ในครอบครัวต่อเดือนมีหน่วยเป็นบาท
34. ENO คือ การมีเงินเดือนเพียงพอในการชำระหนี้
ถ้า $ENO = 1$ แสดงว่า ไม่เพียงพอ
ถ้า $ENO = 0$ แสดงว่า เพียงพอ
35. NUMDE คือ จำนวนเงินผ่อนชำระหนี้ทั้งในและนอกระบบต่อเดือนมีหน่วยเป็นบาท
36. SLOVE คือ การแก้ไขหนี้สินของสมาชิก
ถ้า $SLOVE = 1$ แสดงว่า มีการแก้ไขหนี้ไม่เบ็ดเสร็จ
ถ้า $SLOVE = 0$ แสดงว่า มีการแก้ไขหนี้เบ็ดเสร็จ